

# ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

1871

## ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

### ΘΕΑΤΡΟΝ ΟΛΥΜΠΙΑ

*Κυριακή 17 Φεβρουαρίου 1935, ὥραν 11 π. μ. ἀκριβῶς*

## ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΤΗΣ

### ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΤΟΥ

# ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

1893-1935

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

## ΦΙΛ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΣΟΛΙΣΤ

## ΛΙΛΑ ΛΑΛΑΟΥΝΗ - ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΥ

Πιάνο

## ΛΟΥΛΑ ΜΑΥΤΑ

Άσμα

*Μετά τὴν ἔναρξιν τῆς Συνουλίας ἡ εἴσοδος θὰ ἐπιτραπῇ μόνον κατὰ τὰ διαλείμματα.*

### ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΛΑΪΚΑΙ

Θεωρεῖον Α'. Δρχ. 30. Πλατεία, Ἀμφιθέατρον, Ἐξώστης ἡριθ-  
μημένος Δρχ. 25. Διάδρομος Ἐξώστου, Θεωρεῖον Β'. Δρχ. 20.  
Ἵπερφῶν Δρχ. 15.

*Τὰ εἰσιτήρια πωλοῦνται εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Ὁδείου Ἀθη-  
νῶν (Ὁδὸς Πειραιῶς 31, τηλέφ. 25-351) καὶ εἰς τὸ Θέατρον  
«Ὀλύμπια».*

Τιμὴ ἀναλυτικῆ προγράμματος Δρ. 5.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ,, Α.Ε.  
— ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ —

**ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ**

**ΑΠΟ**

**50% - 75%**

**ΖΗΤΗΣΑΤΕ**

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ ΒΙΒΛΙΩΝ**

**ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΙΜΑΣ**

**ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ**

# ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

## ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1. *Συμφωνία ἀριθ. 8* . . . . . L. van BEETHOVEN

- I. Allegro vivace e con brio
  - II. Allegretto scherzando
  - III. Tempo di Menuetto
  - IV. Allegro vivace
- ὑπὸ τῆς ὀρχήστρας

2. *Κοντσέρτο διὰ πιάνο* . . . . . ED. GRIEG

- I. Allegro moderato
  - II. Adagio
  - III. Allegro marcato — Quasi Presto—Andante maestoso
- \**Ἡ κ. Αἰλᾶ Λαλαούνη-Καρανινοῦ*  
καὶ ἡ ὀρχήστρα

## ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

3. *Σουίτα ἀρ. 2* . . . . . IGOR STRAWINSKY

- I. Marche
  - II. Valse
  - III. Polka
  - IV. Galop.
- διὰ μικρὰν ὀρχήστραν  
(πρώτη ἐκτέλεσις)

4. *Τραγούδια γιὰ τὰ νεκρὰ παιδιά (Μοιρολόγια)* GUST. MAHLER

- I. Nun will die Sonn' so hell aufgehn!
  - II. Nun seh'ich wohl, warum  
so dunkle Flammen
  - III. Wenn dein Mütterlein
  - IV. Oft denk'ich, sie sind nur  
ausgegangen!
  - V. In diesem Wetter!
- \**Ἡ Δνίς Λούλα Μαύτα* καὶ ἡ ὀρχήστρα  
(πρώτη ἐκτέλεσις)

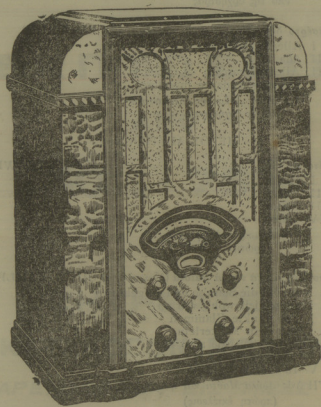
5. *Βαλκυσία* . . . . . R. WAGNER

- \**Αποχαιρετισμὸς τοῦ Βόταν καὶ μαγγανεία τοῦ πυρός*
- ὑπὸ τῆς ὀρχήστρας

Πιάνο τῆς Συναυλίας: STEINWAY & SONS  
\*Ἀντιπρόσωπος: Ε. Τσαμοντζής

# ΑΤΤΟΤΕΡ ΚΕΝΤ

## ΡΑΔΙΟ 1935



Παγκόσμιος λήψης: βραχέων, βραχυτάτων, μεσαίων και μακρών κυμάτων—Αυτόματος λήψης Σταθμών—6 μεταβλητοί συμπικνωτάι—Αυτόματος διπλή κεραία—Χωριστοί συμπικνωτάι διά τὰ βραχέα κύματα—Μεγάλη πισότης ἀποδόσεως (High Fidelity)—Σάδουσι Τιοόνιν (Shadow Tuning)—Δύο ταχύτητες συντονισμοῦ—Αυτόματος ἑνθμιστὴς ἐντάσεως.

ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ 9-ΑΘΗΝΑΙ

L. van BEETHOVEN

*Όγδόη Συμφωνία.*

Ἡ ὀγδόη Συμφωνία τοῦ Μπετόβεν γραφεῖσα τὸ 1812, τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἐποχὴν μὲ τὴν ἑβδόμην, διαφέρει ἀπολύτως τόσοσ ἐκείνης, ὅσον καὶ τῶν προηγουμένων μεγάλων Συμφωνιῶν τοῦ Τιτάνος. Δὲν εὐρίσκομεν εἰς αὐτὴν κανὲν ἀπὸ τὰ τολμηρὰ ἐκεῖνα ἐπισημῆματα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῆς *Ἡρωϊκῆς* προεκαίλου τὴν ἐκπληξιν τοῦ μουσικοῦ κόσμου καὶ τὰς διαμαρτυρίας τῶν συντηρητικῶν μουσικοδιδασκάλων. Τίποτε τὸ τραγικὸν καὶ τὸ παθητικὸν εἰς αὐτὴν τὴν Συμφωνίαν καί, πράγμα ὄχι πολὺ σύνηθε; εἰς τὸν Μπετόβεν, ἓνα πνεῦμα σπινθηροβόλον, μία εὐθυμία καὶ ἓνα ἀτελείωτο χιοῦμορ περνᾷ ἀπὸ μέσα ἀπὸ ὀλόκληρον τὸ ἔργον, μέχρι τοῦ σημείου ὅστε πολλάς φορὰς νὰ μᾶς ἐνθυμῆται τὸν Μόζαρτ. Τὸ πλατύ του γέλιοι, τὸ τελευταῖο γέλιο τοῦ Τιτάνος, μᾶς δίδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμη ὁ Μπετόβεν κατορθώνει νὰ ξεγίσση τὰς θλίψεις, τὰς ὀλικᾶς ἀνάγκας καὶ τὴν δυστυχίαν τῆς κοφότητός του, ποῦ ἔχει προχωρήσει μέχρι τοῦ σημείου ὅστε δύσκολα νὰ διακρίνη κάθε ἦχον.

Εἶνε τόσοσ ἐκκληρικῶν ἀπλοῦν τὸ ἔργον αὐτό, ὅστε θὰ ἔλεγε καεῖς ὅτι ἐγράφη μέσα σὲ μιάν λάμπην τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ Μπετόβεν. Καὶ ὅμως, ὀλίγα ἴσως ἔργα του ὑπέστησαν τόσας ἀλλαγὰς ὅσον ἡ *Όγδόη Συμφωνία*. Ἀπληρέφθη αἴφνης ὀλόκληρος ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ πρώτου μέρους καί, πράγμα ἐκκληρικῶν, ἀπεκόπησαν πολλὰ μέρη, μετὰ τὴν πρώτην ἐκτέλεσιν.

Ἡ *Όγδόη Συμφωνία* δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ὁ ἐπίλογος τῆς καθαροῦσ συμφωνικῆς ἐργασίας τοῦ Μπετόβεν, ποῦ ἀρχίζει μὲ τὴν *Ἡρωϊκῆν*, (ἢ Πρώτη καὶ ἡ Δευτέρα Συμφωνία χαρακτηρίζουν περι-

σότερον τὸν Μουσικὸν παρὰ τὸν Ποιητὴν Μπετόβεν), ἀλληγορικὴν Συμφωνίαν τῆς δυνάμεως καὶ τῆς δράσεως, τὴν *Τετάρτην*, χαρακτηριστικὴν τῆς ἐσωτερικῆς πάλης τοῦ σιγῆτου, μετὰ τὴν ἐπεισόγιον τῆς χαρᾶς καὶ τὴν *Πέμπτην*, μετὰ τὸν ἀγῶνα κατὰ ἀμειλίχτου περφομένου. Μετὰ τὰς τρεῖς αὐτὰς Συμφωνίας τῆς πάλης ἔχομεν τὰς τρεῖς ἄλλας, τὰς Συμφωνίας τῆς εἰρήνης καὶ τῆς γαλήνης: τὴν *Ποιμενικὴν*, ἐπέροχον ἀπεικόνισιν οὐκαιοθημάτων εἰς τὴν ἐξοχὴν, ὡς λέγει ὁ Μπετόβεν ἀντὶ προγράμματος, τὴν *Ἑβδόμην*, Ἀποθέσιον τοῦ χοροῦ κατὰ τὴν γνωστὴν φράσιν τοῦ Βάγνερ, καὶ τὴν *Ὀγδόην*, τραγοῦδι χαρᾶς, εὐτυχίας καὶ ἀπολυτρόσεως τοῦ Ποιητοῦ ἀπὸ τὰς πενθίμους σκέψεις. Εἶνε ἡ τελευταία χαρὰ, ἡ μεγάλη ἀναπνοὴ ποὺ πέρνει ὁ Διδάσκαλος διὰ τὴν φθῆσιν ὑπερὰ ἀπὸ ἕνδεκα ἔτη εἰς τὰ ἀνυπέριθητα ὕψη τῆς Τέχνης, μετὰ τὴν Ἐνάτην Συμφωνίαν.

Τὸ 1ον μέρος τῆς Ὀγδῆς Συμφωνίας, ἀνευ τῆς στερεοῦτου βραδείας εἰσαγωγῆς ποὺ εὐρίσκομεν εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς Συμφωνίας τῆς κλασικῆς ἐποχῆς, ἀρχίζει ἀπ' εὐθείας μετὰ θέμα γεμάτο ἀπὸ εὐθυμίας καὶ ζωῆν.

Τὸ 2ον μέρος, *allegretto scherzando*, τὸ ὀραϊότερον τῆς ὅλης Συμφωνίας καὶ ἐν ἀπὸ τὰ τελειότερα ἐξ ὅσων ἔγραψεν ὁ Μπετόβεν, εἶνε συνθετικὸν ἐπάνω εἰς τὸν σιλλαβικὸν κανόνα *ia, ia, ia, ia*, κ.τ.λ. lieber Maëzzel, καὶ παρουσιάζει μίαν συγκρατουμένην ἐσωτερικὴν εὐθυμίαν. Ἐπάνω σ' ἓνα *φόντο* τῶν πνευστῶν ὀργάνων ἀναπτύσσεται ἀπὸ τὰ βιολιὰ τὸ κύριον θέμα, γεμάτο ἔξοπτην εἰρωνεῖαν καὶ χροῦμο, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπαντοῦν μετ' ὀλίγον τὰ βαρῆα ὄργανα τῆς ὀρχήστρας μετὰ οὐθμικὴν ἀπῆσιν πρὸς τὰ ἐπάνω, μεγάλης λεπτότητος καὶ χάριτος. Μοναδικὴ ἀφέλεια χαρακτηρίζει ἐν γένει τὸ σπινθηροβόλον αὐτὸ παγνιδίαι ποὺ εἰμπορεῖ νὰ σταθῆ δίπλα εἰς τὰς πνευματωδέστερας σελίδας τοῦ Μότσαρτ.

Εἰς τὸ 3ον μέρος, ὁ Μπετόβεν ἐγκαταλείπει τὸν τύπον τοῦ Scherzo, ποὺ εἶχεν ἀναγάγει εἰς μοναδικὴν τελειότητα, διὰ τὴν ἐπανέληθαι εἰς τὸ συνηθισμένον *Μενουέττο* τῆς παλαιότερας ἐποχῆς. Εἰς τὴν ἐνορχήστρωσίν του ὁμοῦ διατηρεῖ τὴν συνήθειαν τοῦ νὰ ἐμπιστεύεται τὸ *trio* εἰς τὰ πνευστὰ ὄργανα: διατηρεῖ ἐπίσης τὴν συνήθειαν τοῦ *da capo*.

Τὸ *finale* (*allegro vivace*), εἶνε γεμάτο ἀνυπομονησίαν καὶ ζωῆν. Ἀναπτύσσεται εἰς τὸν τύπον τοῦ Rondo καὶ εἶνε ἐν γένει μοναδικῆς εὐθυμίας, ὑπερὸν μόνον εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἐνορχηστρώσεως πλοῦτον ἐκθαμβωτικὸν εἰς ὅλα τὰ *finale* τῶν προηγουμένων του Συμφωνιῶν.



## Σούιτα διὰ μικρὰν ὀρχήστραν.

Ὁ Ἰγκὸρ Στραβίνσκυ (γεννηθεὶς ἐν Πετρούπολει τὸ 1882, ἐγκατεστημένος ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Παρισίοις), εἶνε εἰς τὴν μουσικὴν, ὁ πρόδρομος ἐνὸς νέου ὕφους, εἰς τὸ ὅποιον ὡς κύριον χαρακτηριστικὸν παρουσιάζεται, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ λυρισμοῦ καὶ τῆς αἰσθηματικότητος, ἡ εἰρωνεία καὶ ἡ ὀρηκτικότης. Ἄφ' ἑτέρου ἡ τεχνικὴ του εἶνε ἐξαιρετικὴ.

Ἡ «Σούιτα διὰ μικρὰν ὀρχήστραν» (1921) ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρα κομμάτια, ἐκδοθέντα ἤδη προηγουμένως διὰ πιάνο διὰ τέσσαρα χεῖρα. Τὸ «*εμβατήριον*», βασισμένον ἐπάνω εἰς ἕνα ἁρμονικὸν καὶ ρυθμικὸν «*ostinato*» (*ἔμμονον βάσιμον*), παρουσιάζει δύο χαρακτηριστικὰς μουσικὰς ἰδέας. Ἡ πρώτη, ἐκτελουμένη ἀπὸ τὴν σάλπιγγα, ἐπαναλαμβάνεται ἀπὸ τὰ ξύλινα καὶ ἐμφανίζεται καθὲς τόσο κομματιωσμένη. Ἡ δευτέρα ἰδέα ἐπίσης (ἐκτιθεμένη ἀπὸ τὸ κέρας), ἀποβάλλει ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅλα τῆς τὰ στοιχεῖα. Ἡ ὕψη τοῦ «*Βάλς*» εἶνε ἐσκεπμένης ἀπλότητος. Τὸ βάλς αὐτὸ εἶνε γραμμένον μόνον διὰ ξύλινα καὶ σάλπιγγα, βασίζεται δὲ ὡσαύτως εἰς ἕνα *ostinato* διμεροῦς ρυθμοῦ. Ἡ μελωδία, βαναύσου χαρακτήρου, ἐκτελεῖται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ δύο φλάουτα. Μορφή: δύο βραχεῖα τεμάχια ἀκολουθοῦμενα ἀπὸ ἕνα τρίο. Εἰς τὴν «*Πόλκα*», ἡ μελωδικὴ γραμμὴ, ὅπως εἰς τὸ ἀρχικὸν ἐμβατήριον περὶ ἡ διαδοχικῶς ἀπὸ τὰ χάλκινα εἰς τὰ ξύλινα. Εἰς τὸ κομμάτι αὐτὸ ἐφαρμόζεται ἐπίσης ἡ μορφή τοῦ τριμεροῦς Lied· ἡ διαβάθμισις τοῦ τέλους ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν βαθμιαίαν εἰσοδὸν ὄλων τῶν ὄργάνων. Τὸ «*Galop*», γραμμένον ἀναμρισητήτως ὡς ἕνα εἶδος καρνατωδίας τοῦ Ὀρφεμπλαχ, ἔχει ἰηκτικὸς συνδυασμοὺς ἐλάχιστα κοινοῦς. Εἰς τὸ τρίο, ἡ σάλπιγξ καὶ τὸ μπάσο τῆς ἁρμονίας παίζουσι ἕνα θέμα ἐμβατηρίου συνοδευόμενον μὲ κτυπητὰς νότες τῶν ξυλίνων καὶ τῶν «*riciccati*» τῶν ἐγχόρδων.

Τὸ ὅλον κομμάτι εἶνε κατ' ἐξοχὴν πνευματώδες καὶ σπανίας ρυθμικῆς ἰσορροπίας. Ἀναφέρομεν μετὰ τῶν ἀξιοσημειωτῶν συνδυασμῶν τῆς ὀρχήστρας, τὴν ὑποχρωστικὴν χρῆσιν τοῦ πιάνου, τὸ μπάσο τῆς ἁρμονίας καὶ τὸν ἰδιόρρυθμον τρόπον μὲ τὸν ὅποιον ἐμφανίζονται τὰ κροσὰ ὄργανα.

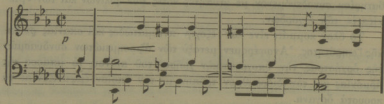
GUSTAV MAHLER

## Τραγούδια για τὰ νεκρά παιδιά.

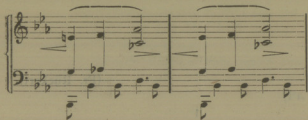
Ὁ θάνατος δύο παιδιῶν τοῦ ποιητοῦ Rückert ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς αὐτὸν νὰ γράψῃ μιὰν ἀτελείωτην σειρὰν ποιημάτων (428 !). Ἐξ αὐτῶν τῶν «Τραγουδιῶν γιὰ τὰ νεκρά παιδιά» τὰ ὁποῖα ἐξεδόθησαν διὰ πρώτην φορὰν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Rückert — ὁ Μάλερ, ὡς γνώστης καὶ καλλιτέχνης, ἐξέλεξε πέντε, ἐκεῖνα ἀκριβῶς ποὺ παρουσιάζουν ἰδιάζουσαν ἀτμόσφαιραν καὶ τόσην ἐνόητην, ὥστε νὰ ἐπιτρέπουν τὴν δημιουργίαν ἐνὸς ἐνιαίου ἔργου. Τὰ ποιήματα αὐτὰ ἐξηγενοῦντο χάρις εἰς τὴν διαύγειαν, τὴν ἀπλότητα καὶ τὸ βάθος τῆς μουσικῆς τοῦ Μάλερ.

Μὲ τὸ πρῶτον τραγοῦδι «Ὁ ἥλιος πάλι ψηλά θ' ἀνατεῖλε» ματαιῶς ἀναζητεῖται ἀπὸ παντοῦ ἡ παρηγορία. Σὰν μιὰ θλιβερὰ ἐπίκλησις: «Μιὰ λαμπίτσα ἔσθυσε στὴ καλύβα μου», ἀνηγοῦν τὰ κτυπήματα τοῦ Glockenspiel (τῆς καμπανίτσας), ἐνῶ ὁ χαιρετισμὸς πρὸς τὸν ἥλιον «Χαῖρε χαρῶπό φῶς τοῦ κόσμου», σβύνει σιγὰ σιγὰ. Εἰς τὸ δεύτερον τραγοῦδι λαμποκοποῦν τὰ μάτια τοῦ πεθαμένου παιδιοῦ — μόνον μάτια ἄλλοτε, μόνον ἀστέρια τώρα. Εἰς τὸ τρίτον τραγοῦδι, μὲ τὴν θρηνώδη μελωδίαν τοῦ ἀγγλικικοῦ κέρατος συνδυάζεται ἡ φωνή, τῆς ὁποίας ἡ κατὰ τετάρτα μελωδικὴ πορεία, ὁμοιάζει σὰν μιὰ φωνὴ ποῦ ὁμιλεῖ μὲ τὸν ἑαυτὸ της. Εἰς τὸ κατῶφλι τὸ μάτι ἀναζητεῖ κοντὰ στὴν μητέρα ποῦ ἐμβαίνει, τὸ παιδί ποῦ χάθηκε. Μιὰ ὀρμητικὴ ἔκρηξις τοῦ πόνου καὶ ὕστερα ὅλα σβύνουν πάλιν, ἐνῶ μόνον ἕνας δυνατὸς καὶ βαθὺς ἦχος τῆς ἄρπας ἀκούεται. Τότε ἀρχίζουν τὰ βιολία καὶ τὰ κόρνα τὴν συγκινητικὴν μελωδίαν:

Ruhig bewegt ohne zu eilen





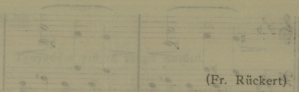


Νυν ωλλ ες ζουν, σο κελ αυγεινη

ἐπάνω εἰς τὸν στίχον : « Συχνὰ σκέπτομαι, βγῆκαν νὰ περπατήσουν».

\* Ἀγρία καταγίς. Ποτὲ δὲν θὰ ἄφιναν τὰ παιδιὰ νὰ ἔβγουν ἔξω με αὐτὸν τὸν καιρὸν. Τώρα αὐτὴ ἡ φρονιὰ εἶνε ματαία. Ἀκούονται πάλιν οἱ ἦχοι τῆς καμπανίτσας, μαζὶ δὲ με τὴν τσελέστα καὶ τὰ βιολία ἡ μελωδία ὁμοιάζει σὰν ἓνα νανοῦρισμα, σὰν μιὰ εἰδολοίησις ἀπὸ τὸν οὐρανό, ὅτι τὰ παιδιὰ ἀναπαύονται στὴν αἰωνίαν εἰρήνην.

Im must nicht die Nacht im die verschanden  
 Meist so ins ewige Licht verschanden, so  
 Ein Lämplein verschoben im einem Zeit  
 Hier ist dem Freundlicht der Heiligkeit die  
 Nun seh' ich wohl, warum so dunkle Flammen  
 Nun seh' ich wohl, warum so dunkle Flammen  
 Ich spürte mich im dunkeln Abgründe  
 O Augen! Gleichsam, als ich im dunkeln  
 Zu hängen eine Kette nicht begehren  
 Doch nicht ich nicht weiß, nicht nicht  
 Gewesen vom verblühten Gesichte  
 Dass sich der Stuhl hat die von Himmel  
 Dornen von Wunden als Stacheln schmerz  
 Ich wollte mich mit euch bedecken  
 Wie möchte ich die Stacheln kennen



(Fr. Rückert)

1

**Nun will die Sonn' so hell aufgehn]**

Nun will die Sonn' so hell aufgeh'n,  
Als sei kein Unglück die Nacht gescheh'n!

Das Unglück geschah nur mir allein!  
Die Sonne, sie scheineth allgemein!

Du musst nicht die Nacht in dir verschränken  
Musst sie ins ew'ge Licht versenken!

Ein Lämplein verlösch in meinem Zelt!  
Heil sei dem Freudenlicht der Welt.

2

**Nun seh' ich wohl, warum so dunkle Flammen.**

Nun seh' ich wohl, warum so dunkle Flammen  
Ihr sprühtet mir in manchem Augenblicke,  
O Augen! Gleichsam, um voll in einem Blicke  
Zu drängen eure ganze Macht zusammen.

Doch ahnt' ich nicht, weil Nebel mich umschwammen,  
Gewoben vom verblendenden Gesichke,  
Dass sich der Strahl bereits zur Heimkehr schicke,  
Dorthin, von wannen alle Strahlen stammen.

Ihr wolltet mir mit eurem Leuchten sagen:  
Wir möchten nah dir bleiben gerne!

(Fr. Rückert)

Wenn dein

Ὁ ἥλιος πάλι λαμπρὸς θ' ἀνατείλη,  
ὡσάν νά μὴ συνέβη τῇ νύχτα κακὸ!

Τὸ κακὸ συνέβη σὲ μένα μόνο!  
Ἄλλ' ὁ ἥλιος λάμπει γιὰ τὸν κόσμον ὅλο!

Τῇ νύχτα δὲν πρέπει νά τὴν κλείσης ἐντός σου,  
πρέπει νά τὴν βυθίσῃς στὸ αἰώνιο φῶς!

Μιά λαμπίτσα ἔσθυσε στὴν κάλυβα μου!  
Χαῖρε, φῶς ἰαρόν τοῦ κόσμου!

## 2

Τώρα βλέπω, ὦ μάτια, γιατί μοῦ σκορπίζατε  
σὲ μερικὲς στιγμὲς τόσο βαθεῖς φλόγες,  
ὡσάν νά θέλατε σὲ μιά ματιά  
νά συγκεντρώσετε ὅλη τὴ δύναμί σας

Δὲν φανταζόμουν, ἐπειδὴ μὲ περιέβαλλαν σύννεφα,  
ὑφασμένα ἀπὸ τὴν ἐκτυφλωτικὴ μοῖρα,  
ὅτι ἡ ἀγτίδα ἐτοιμαζέτο νά ἐπιστρέψῃ  
ἐκεῖ ἀπ' ὅπου ἔκπορεύονται ὅλες οἱ ἀράχνες.

Ἦθέλατε νά μοῦ πῆτε μὲ τὴν λάμπη σας:  
Θὰ θέλαμ' εὐχαρίστως νά μείνουμε κοντά σου,

Doch ist uns das vom Schicksal abgeschlagen.  
Sieh' uns nur an, denn bald sind wir dir ferne!

Was dir nur Augen sind in diesen Tagen:  
In künft'gen Nächten sind es dir nur Sterne.

## 3

**Wenn dein Mütterlein.**

Wenn dein Mütterlein tritt zur Tür herein,  
Und den Kopf ich drehe, ihr entgegen sehe,  
Fällt auf ihr Gesicht erst der Blick mir nicht,  
Sondern auf die Stelle, näher nach der Schwelle,  
Dort, wo würde dein lieb Gesichtchen sein.  
Wenn du freudenhelle trätest mit herein  
Wie sonst, mein Töchterlein.

Wenn dein Mütterlein tritt zur Tür herein,  
Mit der Kerze Schimmer, ist es mir, als immer  
Kämst du mit herein, huschtest hinterdrein,  
Als wie sonst ins Zimmer!  
O du, des Vaters Zelle,  
Ach, zu schnell erloschner Freudenschein!

## 4

**Oft denk' ich, sie sind nur ausgegangen!**

Oft denk' ich, sie sind nur ausgegangen!  
Bald werden sie wieder nach Hause gelangen!  
Der Tag ist schön! O, sei nicht bang!  
Sie machen nur einen weiten Gang!  
Jawohl, sie sind nur ausgegangen  
Und werden jetzt nach Hause gelangen!  
O, sei nicht bang, der Tag ist schön!  
Sie machen nur den Gang zu jenen Höh'n!  
Sie sind uns nur vorausgegangen  
Und werden nicht wieder nach Haus verlangen!

ἀλλὰ μᾶς εἶνε ἀπηγορευμένο ἀπ' τῆ μοῖρα·  
 Ἴδέ μας μόνο, γιατί γρήγορα θὰ βρισκόμαστε μακριά σου.

Ἄ,τι γιὰ σένα αὐτὲς τῆς μέρες εἶνε μόνο μάτια,  
 τῆς νύχτες τῆς μελλοντικῆς θὰ εἶνε μόνο ἀστέρια.

## 3

Ἄ,τιαν ἡ μητεροῦλα σου προβαίνει ἀπὸ τὴν πόρτα  
 καὶ στρέφω τὸ κεφάλι καὶ τὴν ἀντικρύζω,  
 τὸ μάτι μου δὲν πέρφει ἀμέσως στὸ δικό της πρόσωπο,  
 ἀλλὰ στη θέσι, πῶ χαμηλὰ πρὸς τὸ κατῶφλι,  
 ἐκεῖ ὅπου θὰ ἦταν τὸ προσωπίκι σου,  
 ὅταν χαρούμενη θὰ ἔμπαινες καὶ σὺ  
 ὅπως ἄλλοτε, κοροῦλα μου.

Ἄ,τιαν ἡ μητεροῦλα σου προβαίνει ἀπὸ τὴν πόρτα  
 μὲ τὴν λάμψη τοῦ κεραιοῦ,  
 μοῦ φαίνεται πάντα σὺν νὰ μπαίνης καὶ σὺ,  
 ἀκολουθῶντας μ' ὄρμη ὅπως ἄλλοτε στὸ δωμάτιο!  
 Τοῦ πατρικοῦ κελιοῦ,  
 ἄ, φῶς χαρᾶς, πὸς τόσο γρήγορα ἔσβυσες!

## 4

Συχνὰ σκέπτομαι: βγῆκαν νὰ περπατήσουν!  
 Γρήγορα θὰ ἐπιστρέψουν πάλι στὸ σπῆτι!  
 Ἄ, μέρα εἶνε ὥραία! Ἄ, μὴ φοβᾶσαι,  
 κάνουν ἀπλῶς μακρὸν περίπατο!  
 Ναι, ἀπλῶς βγῆκαν νὰ περπατήσουν,  
 καὶ τώρα θὰ γυρίσουν στὸ σπῆτι.  
 Ἄ, μὴ φοβᾶσαι, ἡ μέρα εἶνε ὥραία!  
 Κάμνουν ἀπλῶς τὸ δρόμο πρὸς τὰ μακρυνὰ ἐκεῖνα θψη!  
 Ἄ, πλῶς προχώρησαν πρὶν ἀπὸ μᾶς  
 καὶ δὲν θὰ ξαναζητήσουν πειὰ σπῆτι!

Wir holen sie ein auf jenen Höh'n!  
 Im Sonnenschein!  
 Der Tag ist schön auf jenen Höh'n!

## 5

**In diesem Wetter!**

In diesem Wetter, in diesem Braus,  
 Nie hätt' ich gesendet die Kinder hinaus!  
 Man hat sie hinaus getragen,  
 Ich durfte nichts dazu sagen!  
 In diesem Wetter, in diesem Saus,  
 Nie hätt' ich gelassen die Kinder hinaus,  
 Ich fürchtete, sie erkranken;  
 Das sind nun eitle Gedanken.  
 In diesem Wetter, in diesem Graus  
 Hätt' ich gelassen die Kinder hinaus,  
 Ich sorgte, sie stürben morgen;  
 In diesem Wetter, in diesem Graus,  
 Nie hätt' ich gesendet die Kinder hinaus,  
 Man hat sie hinaus getragen,  
 Ich durfte nichts dazu sagen!  
 In diesem Wetter, in diesem Saus,  
 In diesem Braus,  
 Sie ruh'n als wie in der Mutter Haus.  
 Von keinem Sturm erschrecktet,  
 Von Gottes Hand bedeckt,  
 Sie ruh'n wie in der Mutter Haus.



Θὰ τὰ συναντήσουμε σ' ἐκεῖνα τὰ ὑψώματα !  
 Στὴ λάμψη τοῦ ἡλίου !  
 Ἡ μέρα εἶνε ὀραία ἐπάνω σ' ἐκεῖνα τὰ ὑψώματα !

Μ' αὐτὸ τὸν καιρὸ, μ' αὐτὴ τὴν ταραχὴ,  
 ποτὲ δὲν θάστελα τὰ παιδιὰ ἔξω !  
 Καὶ ὅμως τὰ πῆραν τώρα ἔξω,  
 Κι' ἐγὼ δὲν εἶχα τίποτε νὰ πῶ !  
 Ποτὲ δὲν θ' ἄφρινα τὰ παιδιὰ νὰ πᾶν ἔξω,  
 θὰ φοβώμουν μὴν ἀρρωστήσουν  
 αὐτὰ ὅμως εἶνε τώρα σκέψεις περιττές.  
 Μ' αὐτὸ τὸν καιρὸ, τὸ φριχτὸ καιρὸ,  
 ἂν ἄφρινα τὰ παιδιὰ νὰ πᾶν ἔξω,  
 θὰ φοβώμουν πῶς θὰ πέθαιναν τὴν ἄλλη μέρα !  
 Μ' αὐτὸ τὸν καιρὸ, τὸν φριχτὸ καιρὸ  
 ποτὲ δὲν θάστελνα τὰ παιδιὰ ἔξω.  
 Κι' ὅμως τὰ πῆραν ἔξω, καὶ δὲν μπορούσα τίποτε νὰ πῶ !  
 Μ' αὐτὸ τὸν καιρὸ, μ' αὐτὴ τὴν ταραχὴ,  
 σ' αὐτὴ τὴ κοσμογαλασίᾳ,  
 ἀναπαύονται σὺν νῆτανε στὸ σπῆτι,  
 καμμιὰ καταγίς δὲν τὰ τρομάζει,  
 τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ τὰ σκεπάζει,  
 ἀναπαύονται σὺν νῆτανε στὸ σπῆτι.

R. WAGNER

## Βαλκυγία.

Τὸ σήμερον ἐκτελούμενον συμφωνικὸν ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν «Βαλκυριάν» εἶνε ἡ τελικὴ σκηνὴ τοῦ ἔργου τούτου, διασκευασθεῖσα καταλλήλως ἀπὸ αὐτὸν τούτων τὸν Βάγνερ, δι' ἐκτελέσεις εἰς συναυλίας.

Εἶνε ἡ σκηνὴ καθ' ἣν ἡ Βρουγχύδη γονατιστὴ ἔμπρὸς εἰς τὸν πατέρα της, προσπαθεῖ δευλὰ νὰ μαλάξῃ τὴν καρδίαν του. Τοῦ ἐξηγεῖ εἰς ποῖον αἰσθημα ἔπεικεν διαν προσεπάθει νὰ σώσῃ δύο ὑπάρξεις ποῦ ἔφλεγεν ὁ ἔρως καὶ ποῦ ὁ θάνατος ἤθελε νὰ χωρίσῃ. Ἡ σκηνὴ αὕτη—ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπερβολικῆς τῆς ἀναπτύξεως ἡ ὁποία τῆς ἀφαιρεῖ μέρος τοῦ ἐνδιαφέροντος—εἶνε μία ἀπὸ τὰς ὀραιότερας ποῦ εὐρίσκουμεν εἰς τὴν Τετραλογία. Ἄν ἦτο ὀλίγον βραχυτέρα, μαζὶ μὲ τὴν ἐπακοιθοῦσαν *μαγγανίαν*, θ' ἀπέτελε ἐν ἀπὸ τὰ καταληκτικώτερα *finale* ποῦ ἦτο δυνατόν νὰ φαντασθῇ μουσικός. Ἡ στιγμὴ εἶνε πρῶγματι ἐπίσημος. Ὁ Βόταν συγκρατημένος, ἀλλ' ἀποφασισμένος νὰ τιμωρήσῃ, ἀπαγγέλλει τὴν ἀμείλικτον καταδίκη. Ἡ Βρουγχύδη θ' ἀποκοιμηθῇ ἐπάνω εἰς ἓνα βράχον· θὰ γίνη γυναῖκα τοῦ πρώτου διαβάτου ποῦ θὰ τὴν ζυγνήσῃ. Ἡ ὑπερφάνεια τῆς θεᾶς ἐξαισιόταται: «Ξεῖρες τί αἶμα τρέχει μέσα στὰς φλέβας μου, λέγει στὸν πατέρα της· κόρη Θεοῦ, μπορῶ νὰ πέσω, στὰ χέρια τοῦ πρώτου τυχόντος, χωρὶς νὰ ἐντροπιασθῇ ἐκεῖνος ποῦ μοῦ ἔδωκε τὸ φῶς; Κάμε τοῦλάχιστον ὥστε ἐκεῖνος ποῦ θὰ μὲ ζυγνήσῃ νὰ μὴν εἶνε κανένας ἄθλιος!» Ἔτσι νὰ γίνη! λέγει ὁ Βόταν. Θὰ σὲ περιβάλλω μ' ἓνα πύρινο δακτυλίδι, δακτυλίδι ἀραβῶνος, ποῦ καμμιά θνητὴ ὡς τώρα δὲν ἐγνώρισε! Αὐτὸς ὁ βράχος, ὁ τριηγεμισμένος ἀπὸ φλόγες, νὰ θεθῶνται τρομερὸς σὰν τείχος ἀνυπέρβλητον, ποῦ κάθε ἄθλιος νὰ φεῖγῃ φοβισμένος! Μόνον ἓνας ἦρως θὰ μπορέσῃ νὰ σὲ ζυγνήσῃ, ἓνας θνητὸς ἰσχυρότερος καὶ ἀπὸ ἓνα Θεόν!»

Ὁ Βόταν ἀσπάζεται ἐπὶ μακρὸν τὰ μάτια της κόρης του, ἡ ὁποία ἀμέσως ἀποκοιμᾶται στὴν ἀγκαλίη του. Τὴν ἐξαπλώνει εἰς τὴν ῥίζαν ἐνὸς δένδρου, ἐπάνω στὴν γλῶσση, καὶ κατόπιν μὲ δυνατὴν φωνὴν, ἐπικαλεῖται τὸν Loge, τὸν Θεὸν τοῦ πυρός. «Ἐλα στὴ φωνή μου! Ἐλα ὡς ἄλλοτε, πνεῦμα τοῦ πυρός. Ὑπάκουσέ με. Διὰ σοῦ—φλόγα ζωντανή,—ὁ βράχος αὐτὸς νὰ περικυκλωθῇ ἀπὸ φλόγες! Ἐλα σ' ἐμέ! Τὴν φροιάν αὐτὴ κανεῖς νὰ μὴ διαθῇ, ποῦ ἡ καρδιά του τρέμει!» Εἶνε ἀδύνατον ν' ἀποδοθῇ διὰ λόγων ἡ ὑπέροχος ρητορικὴ τῆς ἐπικλήσεως αὐτῆς, ἡ διαφάνεια καὶ ἡ θαυμασία ρευστότης τῆς ὀρχήστρας ταύτης, μέου εἰς τὴν ὁποίαν συνδυάζονται καὶ πλέκονται τόσα θέματα ὥστε νὰ παράγουν ἐν σύνολον ἀφθίστου ὀρασιότητος! Σπανίως ἡ μουσικὴ ἔκφρασις ἔφθασεν εἰς τέτοια ὕψη ὀλόκληρος ἡ τελικὴ σκηνὴ τῆς *Βαλκυρίας* ἀνήκει εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν ἐκείνην οραφὴν τὴν ὁποίαν μόνον ἡ λέξις «ἀνυπέρβλητος» ἤμπορεῖ ν' ἀποδώσῃ.